

Samenredzaam Ridderkerk

*Zo lang mogelijk zelfstandig wonen in een vertrouwde omgeving,
waar mensen omzien naar elkaar*

pameijer

de **Overburen**
zorg & ondersteuning

saalem
wonen met zorg

Facet
Ridderkerk
Voor welzijn en beweging

RIDDERKERK

**WOON
COMPAS**

Dagelijksleven
Gewoon, als thuis

pcob
Gemeenschappelijk actief

Fidesta
De Meshoeve

Riederborgh
zorg met een gouden rand

 Hof van Ridderkerk

Woonzorg initiatiefnemer
Van Trotsenburg

Samenredzaam Ridderkerk

Aanzet voor een Actieplan Wonen en Zorg

Mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben, wonen steeds vaker zelfstandig: in een reguliere woning, of samen met anderen in een geclusterde woonvorm. Dat stelt eisen aan de woningvoorraad, de woonomgeving en aan de zorg en ondersteuning die in de thuissituatie geboden kan worden. Maar het vraagt ook iets van de samenleving als geheel: om ervoor te zorgen dat iedereen goed mee kan doen moeten we niet alleen aandacht hebben voor de *zelfredzaamheid* van onze inwoners, maar ook stimuleren dat inwoners elkaar helpen – dus *samenredzaam* worden.

Als woningcorporatie, zorgaanbieders, welzijnsorganisatie en gemeente Ridderkerk zien wij het als onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om inwoners in staat te stellen om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen in een vertrouwde omgeving, ook als zij daarbij zorg of ondersteuning nodig hebben. Vanuit die missie werken wij samen aan vijf centrale thema's:

1. Voldoende, aantrekkelijk en divers aanbod aan woningen
2. Omzien naar elkaar
3. Focus op preventie
4. Passende dienstverlening, zorg en begeleiding
5. Samen verantwoordelijk

In dit statement schetsen we waar we binnen deze thema's aan willen werken. De komende periode werken wij deze gezamenlijke visie uit tot een Actieplan wonen en zorg met concrete maatregelen en projecten, en afspraken over ieders rol en verantwoordelijkheid hierbij. Het Actieplan vormt straks de basis voor prestatieafspraken met betrokken partijen over bijvoorbeeld investeringen in woonzorgconcepten, aanpassingen van bestaande woningen en andere maatregelen om langer en weer thuis wonen mogelijk te maken. De ambities uit dit statement hebben ruimtelijke consequenties, met gevolgen voor de inzet van gemeentelijke grondposities.

Samenredzaam Ridderkerk

Aanzet voor een Actieplan Wonen en Zorg

1.1 Inleiding

Mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben, wonen steeds vaker zelfstandig: in een reguliere woning, of samen met anderen in een geclusterde woonvorm. Dit sluit aan bij de wens van veel mensen om zo lang mogelijk eigen regie te hebben over hun leven. Langer thuis wonen is ook noodzakelijk: vanwege oplopende personeelstekorten in de zorg en stijgende zorgkosten is het niet langer haalbaar om iedereen met een zorgvraag te laten wonen in een zorginstelling. Aan de andere kant kan te lang blijven wonen in de bestaande woning soms ook zorgen voor schrijnende situaties.

Langer thuis wonen stelt eisen aan de woningvoorraad: een aanzienlijk deel van de bestaande woningen is op dit moment (nog) niet geschikt voor ouderen of andere mensen met een mobiliteitsbeperking. Daarnaast is er behoefte aan nieuwe (geclusterde) woonvormen, voor mensen die liever niet in hun oude woning blijven wonen. De ontwikkelingen stellen ook eisen aan de woonomgeving (voorzieningen, toegankelijkheid) en aan de zorg en ondersteuning die in de thuissituatie geboden kan worden. Maar het vraagt ook iets van de samenleving als geheel: om ervoor te zorgen dat iedereen goed mee kan doen moeten we niet alleen aandacht hebben voor de *zelfredzaamheid* van onze inwoners, maar ook stimuleren dat inwoners elkaar helpen – dus *samenredzaam* worden.

Deze ontwikkelingen vragen om een heroriëntatie op het huidige aanbod van wonen, welzijn en ondersteuning. En om een gezamenlijke visie op de gewenste toekomstrichting. Wij vinden het als woningcorporaties, zorgaanbieders, zorgkantoor en gemeente Ridderkerk belangrijk deze oriëntatie gezamenlijk te doen, vanuit de overtuiging dat werken vanuit een gezamenlijke visie en koers zorgt voor een beter resultaat.

Dit statement schetst de basis voor onze samenwerking. De komende periode werken wij de gezamenlijke visie die we in dit stuk beschrijven uit tot een Actieplan wonen en zorg met concrete maatregelen en projecten, en afspraken over ieders rol en verantwoordelijkheid hierbij. Het Actieplan vormt straks de basis voor prestatieafspraken met betrokken partijen over bijvoorbeeld investeringen in woonzorgconcepten, aanpassingen van bestaande woningen en andere maatregelen om langer en weer thuis wonen mogelijk te maken. Lopende initiatieven krijgen ook een plek in het Actieplan. We werken hierbij vanuit het principe van ‘coalitions of the willing’: wisselende verbanden per thema of project, zodat we slagvaardig aan de slag kunnen.

Actieplan Wonen en zorg en ander gemeentelijk beleid

Met het Actieplan wonen en zorg bouwt de gemeente voort op de Woonvisie die in 2021 is vastgesteld en op het integraal beleid sociaal domein. De gemeente heeft de ambitie uitgesproken om inwoners zo lang mogelijk thuis te laten wonen, op de plek waar ze een binding mee hebben. De gemeente heeft,

samen met maatschappelijke partners, de verantwoordelijkheid om inwoners er op te attenderen dat zij zich tijdig moeten voorbereiden op hun (woon)toekomst, zodat zij keuzes kunnen maken die passen bij hun wensen en mogelijkheden en crisissituaties zoveel mogelijk voorkomen worden. De gemeente wil stimuleren dat mensen (meer) omzien naar elkaar. En wanneer mensen professionele zorg nodig hebben, moet deze in de nabijheid beschikbaar zijn.

De gemeente geeft in de woonvisie aan waarde te hechten aan een goede mix van sociale huur en betaalbare koop met een diversiteit aan doelgroepen om de leefbaarheid in de wijken te bevorderen. In het Actieplan wonen en zorg bouwen we voort op deze visie, door aanvullende doelen en acties te stellen ten aanzien van wonen, welzijn en zorg.

Opgaven uit de woonzorganalyse

Companen heeft 2021 een woonzorganalyse opgesteld voor de gemeente. Deze analyse maakt inzichtelijk wat de huisvestingopgave is tot 2030, met een doorkijk naar 2040:

- Op dit moment is de capaciteit aan 24-uurszorg voor ouderen redelijk in balans is met de vraag. Geleidelijk ontstaat er een groeiend tekort aan plekken, waarbij we een versnelling zien ontstaan na 2030 als gevolg van de dubbele vergrijzing. Bij gelijkblijvend aanbod ontstaat er in 2040 een tekort van 160 plekken voor 24-uurszorg voor ouderen een vorm van dementie (PG) en 130 voor ouderen somatische problemen.
- In de huidige situatie is het aanbod aan geclusterde woningen voor ouderen al te laag om aan de vraag te doen (tekort 400 woningen). Dit tekort loopt op naar 850 woningen in 2030 en 1.320 in 2040. Om dit tekort op te vangen is naast nieuwbouw ook aandacht nodig voor transformatie van de bestaande woningvoorraad, bijvoorbeeld door het beter toegankelijk maken van complexen en het toevoegen van ontmoetingsruimtes.
- Tussen nu en 2030 stijgt de behoefte aan goed toegankelijke woningen voor mensen met een mobiliteitsbeperking van bijna 3.000 naar 3.330. Om aan deze stijgende vraag te voldoen moeten we niet alleen kijken naar nieuwbouw, maar ook naar de mogelijkheden om woningen in de bestaande voorraad geschikt te maken voor mensen die minder mobiel zijn.
- Voor mensen met een verstandelijke beperking lijkt er op grond van de analyses een bescheiden tekort te zijn aan plekken in geclusterde woonvormen. Lokale zorgaanbieders herkennen zich niet volledig in dit beeld. Wel verwachten zij een groeiende behoefte aan plekken in 'gespikkeld wonen' waar mensen met een verstandelijke beperking redelijk zelfstandig wonen, in de nabijheid van een zorgsteunpunt.
- Ook de groep mensen met een verstandelijke beperking wordt steeds ouder. Een deel van het huidige woningaanbod zal aangepast moeten worden om oudere gehandicapten passend te kunnen huisvesten.
- In Ridderkerk wonen zo'n 30 mensen in Beschermd Wonen, vanwege psychiatrische problematiek. Aanbieders geven aan dat er wachtlijsten zijn in de regio; onbekend is hoeveel mensen wachten op een plek in de gemeente Ridderkerk. Daarnaast is er behoefte aan specifiek aanbod, bijvoorbeeld voor mensen met autisme in combinatie met een hoge intelligentie. Jaarlijks is er behoefte aan 5 tot 10 woningen voor mensen die na een verblijf in Beschermd Wonen kunnen uitstromen in de gemeente.

1.2 Missie & Visie

“Samen willen wij inwoners in staat stellen om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen in een vertrouwde omgeving, ook als zij daarbij zorg of ondersteuning nodig hebben.”

Vanuit de bovenstaande missie werken wij binnen deze visie aan vijf centrale lijnen / thema's:

- 1. Voldoende, aantrekkelijk en divers aanbod aan woningen**
- 2. Omzien naar elkaar**
- 3. Focus op preventie**
- 4. Passende dienstverlening, zorg en begeleiding**
- 5. Samen verantwoordelijk**

Deze thema's sturen ons toekomstbeeld. We zetten ons hiervoor in vanuit onderstaande gezamenlijk gedeelde waarden.

Inclusief

Iedereen heeft recht op een woonplek waar hij zichzelf kan zijn en zich veilig voelt. Mensen – of ze nu een zorgvraag hebben of niet – moeten kunnen wonen in een omgeving waar zij zich thuis voelen en waar aandacht is voor hun mogelijkheden en beperkingen. Het maakt daarbij niet uit of iemand zelfstandig, in een collectieve woonvorm of in een intramurale omgeving woont: in alle situaties gaat het om het 'thuis'. Een eigen woonplek - met zo nodig zorg en begeleiding op maat - is dé springplank voor herstel en (re-) integratie in wijk en maatschappij.

De mens centraal

Als samenwerkende partijen willen wij de mens centraal stellen en luisteren naar wat inwoners nodig hebben om zélf regie te blijven voeren over hun leven. We zijn bereid om over onze eigen schaduw heen te stappen waar dat in het belang is van de inwoner.

Zelfstandig

Mensen met een zorgvraag moeten keuzemogelijkheden hebben in hoe ze wonen en welke zorg en begeleiding ze ontvangen. Onze inzet is dat alle inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen zijn en zelfstandig kunnen (blijven) wonen, met hulp van hun sociale netwerk en waar nodig van professionals.

Gezamenlijk

Als samenwerkingspartners zien wij wonen, welzijn en zorg voor alle doelgroepen die ondersteuning nodig hebben als onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. We versterken de onderlinge samenwerking en maken concrete afspraken over hoe we gebruik maken van aanwezige kennis en expertise, hoe we kunnen aansluiten bij lopende initiatieven en bovenal bij de wensen van inwoners.

1.3 Voldoende, aantrekkelijk en divers aanbod aan woningen

We zetten in op voldoende, aantrekkelijk en divers woonaanbod voor verschillende doelgroepen en levensfasen, verspreid over de wijken van de gemeente. We kijken daarbij naar mogelijkheden in nieuwbouw én in de bestaande voorraad.

Dit is wat wij doen:

Meer geclusterde woonvormen ontwikkelen

We zetten in op het vergroten van het aantal woningen binnen geclusterde woonvormen voor mensen die ambulante zorg of (woon-) begeleiding krijgen, via nieuwbouw en aanpassing van de bestaande voorraad (bijvoorbeeld door het toevoegen van ontmoetingsruimtes en stallingsmogelijkheden voor scootmobiels). De gemeente biedt ruimte voor geclusterde woonvormen binnen het bouwprogramma. We stimuleren wooninitiatieven die een waardevolle toevoeging bieden aan het aanbod in Ridderkerk en de diversiteit van het aanbod vergroten, zodat zoveel mogelijk mensen een woonvorm kunnen vinden die aansluit bij hun voorkeur. Naast traditionele seniorencomplexen zien we graag ook hofjesconcepten, gemengd wonen, woonboerderijen et cetera. Daarbij streven we naar zoveel mogelijk menging en variatie in prijsklassen als mogelijk is. We faciliteren bottom-up initiatieven, zolang zij inspelen op de woonwensen van de inwoners uit de kern.

Meer ouderen in ‘geschikte’ woning

Wij zetten in op het toevoegen van aantrekkelijke woningen en woonvormen voor de groeiende groep senioren, en zorgen dat nieuwbouwappartementen tenminste rollatortoegankelijk zijn. Op die manier kunnen meer ouderen wonen in een voor hen geschikte woning. Daarnaast brengen we op deze manier een doorstroomketen op gang, waar ook andere woningzoekenden van kunnen profiteren. We stimuleren de bewustwording bij ouderen van het belang van ‘geschikt’ wonen, zodat zij tijdig nadenken over het aanpassen van hun woning dan wel een verhuizing naar een geschikte woning. We onderzoeken welke aanvullende maatregelen gewenst zijn om ouderen te stimuleren daadwerkelijk te verhuizen.

In elke wijk een zo passend mogelijk aanbod aan wonen, welzijn en zorg

We weten dat verhuizen naar een nieuwe omgeving voor sommige mensen leidt tot grotere kwetsbaarheid. Daarom willen wij, verspreid over de gemeente, voldoende passend woningaanbod (met of zonder zorg of ondersteuning) voor verschillende doelgroepen en levensfasen. Daarbij kijken we niet alleen naar nieuwbouw, maar ook naar de mogelijkheden om in buurten waar veel ouderen wonen extra diensten en voorzieningen zoals ontmoetingsruimtes toe te voegen zodat mensen in hun eigen huis kunnen blijven wonen.

Samen vraag en aanbod in huisvesting monitoren

In de woonzorganalyse zijn vraag en aanbod in beeld gebracht. Wij zullen de ontwikkelingen in aanbod blijven monitoren, en dit blijven toetsen aan de verwachte vraagontwikkeling. Zo kunnen we werken aan een zo passend mogelijk aanbod in de gemeente.

1.4 Omzien naar elkaar

Wij zetten in op een gemengde samenleving waarin alle groepen mensen er mogen zijn. Onze inwoners wonen in een omgeving waar men naar elkaar omkijkt en voor elkaar klaar staat, en waar mensen kunnen terugvallen op laagdrempelige voorzieningen in de wijk.

Dit is wat wij doen:

Werken aan een meer gemengde opbouw van woonwijken.

Een goede match tussen mensen, woning en woonomgeving is een belangrijke sleutel voor succes. Wij werken aan een meer gemengde opbouw van woonwijken door mogelijkheden te zoeken voor differentiatie in de woningvoorraad. Mensen met een zorgvraag willen wij zoveel mogelijk spreiden over buurten. Geclusterde woonvoorzieningen dienen een brede functie voor de wijk en dragen bij aan samenredzaamheid. We creëren ook aanbod voor 'gemengd wonen' voor verschillende doelgroepen met combinaties van zorgvragers en niet-zorgvragers, waar mensen met en zonder zorgvraag er bewust voor kiezen om samen te wonen en om te kijken naar elkaar, op basis van wederkerigheid. Ook mensen met een zorgvraag kunnen van grote betekenis zijn voor hun omgeving.

Zorgen voor goede (sociale) netwerken en nabuurschap

Een sterk sociaal netwerk is de basis voor zelfredzaamheid. Als mensen in een wijk elkaar ontmoeten en leren kennen, is de kans groter dat ze zullen omzien naar elkaar en elkaar zullen helpen als dat nodig is. Daarom faciliteren we ontmoetingen in de buurt. Dit doen we bijvoorbeeld door het realiseren van ontmoetingsruimtes in nieuwe woonvormen, maar ook door bestaande ruimtes in maatschappelijke accommodaties breder in te zetten. We moedigen organisaties zoals basisscholen, sportclubs en zorgcentra aan om hun ruimtes open te stellen voor de buurt. Om 'ontmoeten' in de buitenlucht te stimuleren, willen we zorgen voor aantrekkelijke, groene plekken in de openbare ruimte met voldoende rustplekken waar mensen elkaar kunnen treffen.

Bevorderen dat mensen zoveel mogelijk kunnen (blijven) wonen waar hun netwerk is.

Naast het opzetten en verbeteren van netwerken is het ook belangrijk dat mensen kunnen (blijven) wonen in een omgeving waar hun netwerk aanwezig is. Dat geldt voor ouderen en verstandelijk gehandicapten die in hun eigen wijk willen blijven wonen, maar ook voor mensen die na een verblijf in beschermd wonen of opvang weer zelfstandig gaan wonen. Wij zetten ook voor deze groepen in op zoveel mogelijk keuzevrijheid voor de woningzoekende. In sommige gevallen is het voor een woningzoekende en/of de woonomgeving echter beter als er wordt gezocht naar de best passende plek. Gemeente, corporaties en zorgaanbieders maken afspraken over hoe dit het beste kan.

Zorgen voor een goede ondersteuning van mantelzorgers

Mantelzorgers vervullen een belangrijke rol voor mensen met een zorgvraag. Hoe lang mensen in een gewoon huis kunnen wonen, wordt mede bepaald door of er netwerk in de buurt is dat kan ondersteunen. We zien dat mantelzorgers vaak overbelast zijn. Goede ondersteuning en ontlasting van mantelzorgers door het bieden van respijtzorg is essentieel om ervoor te zorgen dat zij deze taken zo lang mogelijk kunnen volhouden. Dat zorgt er immers voor dat mensen met een zorgvraag zo lang mogelijk kunnen blijven wonen waar ze dat het liefste doen.

1.5 Focus op preventie

We willen een beroep op professionele zorg zoveel mogelijk voorkomen. We sluiten hierbij aan bij de positieve gezondheidsbenadering, die de nadruk legt op wat mensen kunnen en willen in plaats van op hun beperking.

Dit is wat wij doen:

Ondersteuningsvragen benaderen wij eerst vanuit positieve gezondheid

Wij willen zoveel mogelijk stimuleren dat inwoners zelf aan het roer blijven staan. Vanuit de gedachte van positieve gezondheid is het belangrijk om altijd te blijven kijken wat inwoners wél kunnen en welke acties er (mogelijk) nodig zijn om maatschappelijke participatie, zingeving, lichamelijk functioneren, mentaal welbevinden, kwaliteit van leven of het dagelijks functioneren te stimuleren. Daartoe willen wij onze professionals trainen om de positieve gezondheidsbenadering toe te passen bij bezoeken, zodat zij passende oplossingen kunnen vinden voor de behoefte van inwoners.

Een toekomstbestendig niveau aan bereikbare en toegankelijke voorzieningen (wonen, welzijn en zorg) per wijk of kern

Vanuit oogpunt van preventie is het belangrijk dat inwoners (meer) bewegen en het gevoel hebben mee te kunnen doen. Een goed ingerichte leefomgeving kan daar aan bijdragen en kan de mentale en fysieke gezondheid positief beïnvloeden. We gaan met bewoners en wijkprofessionals in gesprek over de vraag welke maatregelen er nodig zijn in de openbare en gebouwde omgeving voor het verbeteren van de toegankelijkheid en de leefbaarheid. Denk hierbij aan rustplekken, doorgangsroutes en herkenningspunten, maar ook aan nabijheid van voorzieningen, recreatie, vervoer en ontmoetingsplekken voor mensen met een lagere mobiliteit.

Inzet verbeteren op het uitwisselen van signalen en preventie

Om meer aan preventie te kunnen doen, bekijken we per wijk of kern welke problematiek en zorginzet vaak voorkomt. Woningcorporaties, zorgaanbieders en wijkteams maken afspraken over hoe om te gaan met signalen van zorg, overlast en huurachterstand, bijvoorbeeld door professionals die bij inwoners thuis komen te trainen om hun signaalfunctie beter uit te voeren.

1.6 Passende dienstverlening, zorg en begeleiding

We helpen onze inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen zijn en zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen, met hulp van hun sociale netwerk en waar nodig met zorg en/of begeleiding op maat.

Dit is wat wij doen:

'Hubs' in de wijken voor ontmoeting en dagbesteding

We willen, verspreid over de wijken, plekken realiseren waar mensen elkaar kunnen ontmoeten (laagdrempelige inloop), in combinatie met dagbesteding en eventueel ook intensieve zorg of logeeropvang. Omwonenden kunnen hier terecht voor informatie, advies en een praatje, en soms ook voor een maaltijd. Zo willen wij ervoor zorgen dat mensen met een beperking andere buurtgenoten ontmoeten en een plek in de buurt hebben om op terug te vallen. We streven hierbij naar wederkerigheid: ook mensen die aankloppen voor ondersteuning kunnen immers vaak iets bijdragen voor een ander. Waar gewenst, kunnen de 'hubs' worden gekoppeld aan een buurtcirkel van bewoners met een zorgvraag die elkaar als groep ondersteunen bij het zelfstandig wonen.

Meer mogelijkheden bieden voor begeleiding op maat

Kwetsbare inwoners die zorg nodig hebben, krijgen integrale begeleiding op maat. Hierbij betrekken we ook zaken als financiële ondersteuning om bijvoorbeeld huurachterstanden te voorkomen. Corporaties, zorgaanbieders en gemeente maken afspraken over begeleiding van mensen die uitstromen uit een instelling voor beschermd wonen of maatschappelijke opvang. Op individueel niveau leggen we afspraken vast in bijvoorbeeld een driepartijencontract tussen cliënt, corporatie en zorgaanbieder. Bij zorg aan huis (ambulante zorg) is in bepaalde gevallen 24-uurs-bereikbaarheid/ beschikbaarheid van zorg erg belangrijk. Gemeente en zorgaanbieders onderzoeken hoe we dit het meest efficiënt kunnen inrichten. Partijen weten van elkaar waar zij goed in zijn, weten elkaar te vinden en pakken gezamenlijk vraagstukken op. Direct in de wijk via overleg op wijkniveau maar ook op andere niveaus.

Logeer- en time-outvoorzieningen voor tijdelijke zorg

Om escalaties en crisissituaties te voorkomen zijn veilige en rustige logeerplekken noodzakelijk waar iemand acuut maar tijdelijk opgevangen kan worden. Wij zetten in op de realisatie van deze time-out/logeerplekken.

1.7 Samen verantwoordelijk

Samen met onze inwoners zijn wij verantwoordelijk voor het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Dit vraagt om een goede onderlinge samenwerking en ruimte voor inbreng van inwoners.

Dit is wat wij doen:

Samenwerken in de samenwerkingstafel wonen en zorg

De gemeente neemt het initiatief tot de vorming van een Samenwerkingstafel Wonen en Zorg waarin zij met corporaties, zorg- en welzijnspartijen en het zorgkantoor het gesprek voert over de gewenste ontwikkelingen. We delen we onze kennis en expertise om samen te leren en innoveren, en delen onze (middellange termijn) strategie met elkaar, zodat vraag naar en aanbod aan locaties/vastgoed beter gekoppeld kunnen worden. Om de lokale samenwerking te stimuleren kiezen we voor een programmatische aanpak, waarbij de samenwerkende partijen acties uitzetten, monitoren en periodiek toetsen aan de gezamenlijk geformuleerde visie. We nemen ieder verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling, inbreng en uitvoering van het programma.

Werken aan tempoversnelling en faciliteren van initiatieven

Wij zien gezamenlijk toe op het tijdig realiseren van de huisvestingsopgaven, en zetten waar nodig in op deregulering. De ambities uit dit statement hebben ook ruimtelijke consequenties, met gevolgen voor de inzet van gemeentelijke grondposities. Mede vanwege schaarste aan bouwlocaties werken we een afwegingskader uit waarmee we huisvestingsinitiatieven gericht op mensen met een zorgvraag kunnen toetsen op de meerwaarde die ze hebben voor de Ridderkerkse samenleving en de gewenste kwaliteit.

De gemeente faciliteert burgerinitiatieven bij het ontplooiën van hun plannen, als deze plannen kunnen rekenen op draagvlak vanuit beoogde bewoners.